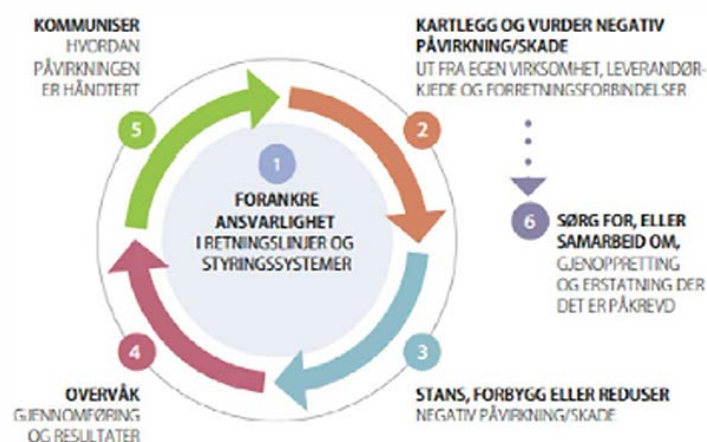

REDEGJØRELSE FOR FJELLINJENS ARBEID MED AKTSOMHETSVURDERINGER

Det vises til lov av 18. juni 2021 nr. 99 (åpenhetsloven) der formålet er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, samt sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Loven pålegger Fjellinjen å utføre aktsomhetsvurderinger og redegjøre for funn i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Aktsomhetsvurderingene utføres i egen bedrift, leverandørkjeden eller andre forretningsforbindelser. Denne redegjørelsen gjelder for perioden 01. januar til 31. desember 2023 og ble behandlet av Fjellinjens styre den 16. mai 2024.

Figur: OECDs aktsomhetsmodell fra Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv

OM FJELLINJEN

Fjellinjen AS er et regionalt bompengeselskap, organisert som et aksjeselskap. Selskapet er eid av Oslo kommune (60 prosent) og Viken fylkeskommune (40 prosent). Fjellinjen registrerer omkring 32 millioner passeringer i måneden og har ansvaret for drift og utvikling av utstyr og programvare i 83 bomstasjoner i og rundt Oslo. Sentrale arbeidsoppgaver er innkreving og administrasjon av bompengemidler og låneopptak. Fjellinjen hadde 31 ansatte fordelt på 4 avdelinger per 31.12.2023.

This file is sealed with a digital signature.
for the authenticity

Document ID:
E57BFE5CE43AA8484AAE700612395D6

FORANKRE ANSVARLIGHET

Alle avdelinger i Fjellinjen er berørt av arbeidet med Åpenhetsloven. Utgangspunktet for aktsomhetsvurderingene er Fjellinjens interne virksomhet og leverandørkjede. Avdeling økonomi og finans er ansvarlig for organisering og utførelse av aktsomhetsvurderingene, og interne og eksterne interessenter er involvert der det er hensiktsmessig.

Krav til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår:

Krav til menneskerettigheter er forankret i Fjellinjens strategiplan vedtatt av styret, og integrert i selskapets innkjøpstrategi, bærekraftstrategi og retningslinjer for etisk og bærekraftig forvaltning. Oppfølging av disse er integrert i selskapets prosesser.

Fjellinjens egen virksomhet:

Fjellinjens etiske retningslinjer omhandler bestikkelser, korrupsjon, habilitet og relasjoner til leverandører samt mulighet for varsling og krav til åpenhet som gjelder for alle ansatte i selskapet. De ansattes rettigheter er forankret i tariffavtale, selskapet styrende dokumenter inkludert policy for organisasjon, personal- og lederhåndbøker og prosess for oppfølging av arbeidsmiljø.

Leverandørkjeder:

Fjellinjen krever at leverandørkjeden etterlever Oslomodellen. Dette innebærer at leverandørene forplikter seg til å følge Oslomodellens bestemmelser om grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår og videreføre disse i avtalene med sine underleverandører, samt utføre aktsomhetsvurderinger i egen verdikjede. Brudd på bestemmelsene gir Fjellinjen rett til å sanksjonere og eventuelt heve avtalen. Seriositetsbestemmelsene legges ved alle relevante kontrakter.

Fjellinjens prosesser for anskaffelser, samfunnsansvar og lønns- og arbeidsvilkår sørger for at krav til grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsvilkår blir implementert. Prosess for kontraktsoppfølging, samfunnsansvar og lønns- og arbeidsvilkår ivaretar at kravene blir fulgt opp i kontraktsperioden.

KARTLEGG OG VURDER NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

Fjellinjen kartlegger negativ påvirkning knyttet til vår drift, både internt og eksternt.

Internt

Brudd på rettigheter relatert til arbeidsforhold kartlegges internt i bedriften gjennom anonyme medarbeiderundersøkelser, rapporteringer på brudd på Arbeidsmiljøloven¹, og gjennom selskapets varslingskanal.

¹ Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. Lov om likestilling og forbud mot diskriminering.

This file is sealed with a digital signature.
for the authenticity

Document ID:
E57BFE5CF43A4A8484AAE700612395D6

Eksternt

Fjellinjen har i dag omtrent 80 leverandører. Majoriteten av kontraktene som er vesentlige i omfang faller inn under kategorien IT-tjenester. Det arbeides aktivt med å forsikre oss om at de varer og tjenester som kjøpes, er i tråd med Fjellinjens seriøsitetsbestemmelser. Arbeidet med aktsomhetsvurderingene i leverandørkjeden er inndelt i faser:

1. Overordnet analyse

Fjellinjens innkjøpsportefølje vurderes ut fra sannsynlighet for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. DFØs høyrisikoliste danner utgangspunktet for vurderingen, og suppleres med rapporter fra eksterne kilder. Analysen viser typer av risikoer knyttet til bransjer, geografisk område, spesifikke produkter/råvarer og virksomheter.

Leverandører/kategorier med identifisert forhøyet risiko for brudd på rettigheter blir satt på Fjellinjens interne høyrisikoliste.

Kartlegging av nye anskaffelser/kategorier skjer løpende og blir ivaretatt gjennom Fjellinjens prosess for anskaffelser, samfunnsansvar samt lønns- og arbeidsvilkår.

2. Håndtering av høyrisikoliste

Basert på overordnet analyse beskrevet i foregående punkt, vurderes følgende kategorier som høyrisiko:

- IKT-produkter, spesielt knyttet til bomstasjonene
- bygg- og elektrisk tjenester
- servering/catering
- manuell bilbehandling
- renhold

Eksempler på generelle og kjente risikoer knyttet til noen av disse kategoriene er:

- barnarbeid
- tvangsarbeid
- manglende fagforeningsfrihet
- diskriminering
- dårlige lønninger
- utnyttelse av migrantarbeidere
- landovertakelse
- bruk av helseskadelige kjemikalier og sprøytemidler

This file is sealed with a digital signature,
for the authenticity

Document ID:
E57BRESCE43A4A8484AAE700612395D6

3. Utvalg

For å håndtere og redusere risikoene forbundet med kategoriene på høyrisikolisten stilles det krav til leverandørene ved anskaffelser. Det foretas et utvalg av hvilke leverandører på høyrisikolisten som blir fulgt opp videre. Utvalget ser på hvilken type risiko som er relevant for den enkelte leverandør, og omfanget av Fjellinjens anskaffelse, kapasitet til oppfølging, omsetning hos den aktuelle leverandør samt hvilken påvirkningsmakt Fjellinjen anses å ha.

Fjellinjen har valgt kategorien manuell bildebehandling for videre kartlegging og risikovurdering. Fjellinjens leverandør av IT-utstyr (PC, skjerm og mobiltelefoni) gjennomfører egne aktsomhetsvurderinger og har gjennomført egnede tiltak for å håndtere risikoer for negative konsekvenser og faktiske negative konsekvenser i leverandørkjeden. Kategoriene renhold og servering er ikke fulgt opp videre, da disse kategoriene har blitt kontrollert tidligere, og Fjellinjen har vurdert at det ikke foreligger noen ny risiko som tilsier at en ny kontroll må gjennomføres. Disse kategoriene følges opp etter forskriftene² om lønns- og arbeidsvilkår. Dette gjelder også bygg- og elektriskertjenester.

4. Risikovurdering

For kartlegging og risikovurdering av den utvalgte kategorien innhentes det utfylt egenrapporteringsskjema fra leverandøren i den nevnte kategorien. Egenrapporteringen suppleres med rapporter fra eksterne kilder og danner til sammen grunnlaget for risikovurderingene.

Risikovurderingen vektlegger følgende faktorer:

- skala (hvor alvorlig konsekvensen av risikoen er)
- omfanget (antall berørte individer)
- om det er risikoer av irreversibel karakter (muligheten for å gjenopprette situasjonen og kompensere de berørte).
- Fjellinjens type ansvarsforhold (på hvilken måte Fjellinjen er involvert i påvirkningen)
- Fjellinjens påvirkningsmakt
- spesielt utsatte grupper som barn, kvinner, etniske grupper eller urfolk

Resultatet av risikovurderingen benyttes videre for å avgjøre hvilke oppfølgingstiltak som tas i bruk.

STANS, FOREBYGG ELLER REDUSER

Basert på kartleggingen, alvorlighetsgrad av risikoer, og tilgjengelige ressurser fastsettes oppfølgingstiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning.

Interne funn

Det er ikke avdekket brudd eller avvik på grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsvilkår internt i Fjellinjens virksomhet.

² Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter samt forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett.

This file is sealed with a digital signature,
for the authenticity

Document ID:
E57BRESCE43A4A8484AAE700612395D6

Eksterne funn

Tidligere aktsomhetsvurderinger Fjellinjen har gjort av tjenesten manuell bildebehandling viste risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Det ble oppdaget 2 mindre brudd på hviletid hos en underleverandør på Filippinene. Det ble ikke spesifisert at bruddene var knyttet til Fjellinjens kontrakt, og Fjellinjen er bevisst på at det ikke skal settes for korte tidsfrister for denne type tjenester for å minimere risiko for slike hendelser.

Fjellinjen valgte å ikke forlenge avtalen som løp ut i april 2023. Som risikoreduserende tiltak ble det stilt krav i den nye anskaffelsen at tjenesten skal utføres i Europa. Ny avtale med underleverandør med base i Latvia ble tatt i bruk i mai 2023. Fjellinjens nye aktsomhetsvurdering viser at tiltakene om å ikke forlenge den gamle avtalen samt å stille krav til geografisk lokasjon har bidratt til å redusere risikoen. Fjellinjen vurderer nå at det er lav risiko for negative konsekvenser på menneskerettigheter og arbeidsforhold knyttet til arbeidet med manuell bildebehandling.

Generelle tiltak

Andre generelle tiltak som er implementert eller planlagt gjennomført for å redusere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter er:

- Oppfølging av kontraktskrav gjennom kontraktsperioden.
- Vurder å utvikle samarbeid om aktsomhetsvurderinger med andre bompengeselskaper for kategorier som er bransjespesifikke for bompengibransjen.
- Kontinuerlig utvikling og forbedring for å sikre best practice innen området.
- Fjellinjen besluttet i 2023 å opprette et arbeidsmiljøutvalg.
- Etablere og implementere policy for HMS som fastsetter prinsippene og mål for selskapets arbeid med Helse, Miljø og Sikkerhet i bedriften.
- Kartlegge de IKT-produkter som brukes som reservedeler til bomstasjonene.

OVERVÅKNING

Aktsomhetsvurderingene er dynamiske, analysene og risikovurderingene evalueres minst en gang i året og ellers ved større endringer som kan ha påvirkning for resultatet av aktsomhetsvurderingene. I tillegg til dette følges leverandører opp på lønns- og arbeidsvilkår for de kontraktene som omfattes av dette regelverket. Videre skjer systematisk oppfølging av leverandørene som også omfatter samfunnsansvar gjennom våre prosesser for kontraktsoppfølging.

KOMMUNISER

Redegjørelsen oppdateres årlig og publiseres på Fjellinjens nettsider. For henvendelser relatert til denne redegjørelsen og rundt Åpenhetsloven generelt kan allmennheten sende en forespørsel via vår [hjemmeside](#).

This file is sealed with a digital signature.
for the authenticity

Document ID:
E57BFE5CF43AA8484AAE700612395D6

SØRG FOR, ELLER SAMARBEID OM, GJENOPPRETTING

Ved vesentlige brudd på rettigheter skal det utarbeides en handlingsplan som Fjellinjen vil følge opp. Hvis det er mulig og hensiktsmessig, ønsker Fjellinjen å involvere de berørte av bruddet, enten direkte eller via fagforeningsrepresentant. Hvis planen ikke er tilfredsstillende eller tiltakene ikke utbedres som planlagt, vil det vurderes sanksjoner eller heving av kontrakten. Per i dag har Fjellinjen ikke oppdaget noen vesentlige brudd på rettigheter i leverandørkjeden eller internt i bedriften som Fjellinjen har forårsaket eller direkte bidratt til.

KILDER:

<https://ilostat.ilo.org/>

https://www.amfori.org/sites/default/files/amfori-2020-11-12-Country-Risk-Classification-2021_0.pdf

<https://freedomhouse.org/countries/freedom-world/scores>

<https://www.un.org/en/observances/world-day-against-child-labour>

<https://www.mvorisicochecker.nl/en/worldmap>

<https://anskaffelser.no/berkraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/riskanalyser/>

<https://hrdd-assessment.org/user-registration/>

<https://www.business-humanrights.org/en/>

<https://uhri.ohchr.org/en/>

<https://www.ohchr.org/en/special-procedures/wg-business>

<https://www.hrw.org/>

<https://www.globalslaveryindex.org/2018/data/maps/#prevalence>

<https://www.globalrightsindex.org/en/2022>

<https://www.responsible sourcingtool.org/>

This file is sealed with a digital signature.

Document ID:
E57BFE5CF43A4A8484AAE700612395D6

Styret i Fjellinjen AS

Cato Hellesjø
Styrets leder

Oliver Siem

Tim A. Holmvik

Inger Lise Egeland

Jon Grøndahl Marthinsen

Janne Oddaker

Dokumentet er signert elektronisk

This file is sealed with a digital signature.
for the authenticity

Document ID:
E57BRESCE43A4A8484AAE7006C2395D6